

vico, izbrati si knjigo v isti vrednosti iz Cirilove knjižnice.

Kdor pridobi pet novih celoletnih naročnikov,

dobi lepo nalivno pero ali spominsko knjigo.

Kdor pridobi deset novih celoletnih naročnikov,

dobiva v letu 1935 Karl Mayeve romane — vsak mesec 1 zvezek — brezplačno.

Agitacija se naj vrši tekom meseca decembra in januarja, da bodo celoletni naročniki nato tudi deležni varovanja. Vsak agitator mora sporočiti v posebnem dopisu na upravo »Slov. gospodarja«, katere nove celoletne naročnike je pridobil. Ko bodo isti plačali, se bo nagrada takoj doposlala. Izprememba naslova v isti hiši, v katero »Slovenski gospodar« zdaj že prihaja, se ne smatra za novega naročnika. Pregled hišnih številk imamo.

Prijatelji, nismo štedili nagrad, vi pa ne štedite truda in veseli boste uspehov ter nagrade!

Naše povesti.

V letu 1935 bosta izhajali v »Slovenskem gospodarju« dve povesti.

Prva povest pod naslovom »Propast in dvig« je iz naših domačih krajev. Spisal jo je vam znani pisatelj Januš Golec v poljudni domači besedi. — Kratka vsebina povesti je sledeča:

Katero dobo obsega povest?

Nova povest »Propast in dvig« obsega dobo popolnega uničenja stare trte po trtni uši in prvo obnovo z ameriškimi nasadi.

Srečni časi lova na rake.

Predno je priromala trtna uš iz Amerike preko Francije na Spodnje-Štajersko in se je pojavila prvič v Kapelah pri Brežicah, so bili spremljani kraji ob Sotli skozi desetletja od greobilice rakov.

Mlad moški svet je v letih zadnjega procvita stare trte res dobro začel z lovom na rake, katerih je kar mrgolelo po Sotli in njenih pritokih.

Ustvarili so celo organizacijo rakarjev, katera je prodajala po strogo določenih cenah naloženi plen. Rakar je zaslužil v mesecih brez črke »r«, ko je čas za lov na rake, po 6 goldinarjev na teden. Lahko zaslužen, še hitrejše zapravljen! Rakarji so bili nadloga za kmetske gospodarje, katerim so pomandrali živinsko krmo in niso bili za nobeno pomoč pri resnem delu na polju, travniku in v vinogradu.

Kuga na rake in tihotapstvo s tobakom.

Tekom ene spomladi je pomorila kužna bolezen rake v Sotli in njenih pritokih. Gospodarji so pozdravili to šibo božjo; rakarje je nagnala v obup!

V časih cvetočega trgovanja z raki se niso zmenili hrvaški Zagorci za rake, ampak so tihotapili tobak.

Po kužnem uničenju rakov so začeli obsotelski Štajerci posnemati Hrvate pri švercanju duhana. Na tobačni tihotapski poti so se združili Štajerci in Hrvati ter so zagodli skupno marsikatero bridko graničarjem, ki so čuvali mejo ob Sotli.

Trtna uš.

Kakor strela iz jasnega se je raznesla med prebivalstvo v brežiškem okraju vest, da se je lotila dosedaj neznana bolezen trte. Trtno kugo so nazivali strokovnjaki »uš«.

Kužna trtna bolezen je napredovala ter se širila z neugnano silo.

Strokovnjaki so svetovali deželni vladi v Gradcu, naj zatre trtno uš po francoskem načinu z izsekavanjem napadene trte in z ubrizgavanjem posebne tekočine v zemljo, pod katero se je razlezla mrčes trtne uničevalke.

Organizirali so posebne razkuževalne komisije, katere so pričele svoje delo na Spodnje-Štajerskem najpoprej v brežiškem okraju, ki je bil prvi napaden od trtne uši.

Vinogradniki niso razumeli delovanja razkuževalcev, ki so postopali nasilno. Izsekali so večkrat napadene vinograde tik pred trgatvijo, da je tekel most po grabah.

Zadnji kmečki upor in obup.

Nasilno početje razkuževalcev ali »ušivcev« je rodilo zadnji kmečki upor v brežiškem okraju. Oblast je zatrla pobuno z žandarji ter z nemškim vojaštvom. Punt je zahteval celo smrtno žrtve iz vrst kmetov.

Slednjič so se prepričali tudi v Gradcu, da z nasiljem obupani kmečki narod samo dražijo, uš pa se širi v kljub dragemu razkuževanju. Opustili so »ušive« komisije. Trtna uš je opravila kmalu uničevalno delo.

Vsled propasti vinogradov je kmet v spodnjih krajih povsem obubožal. Zavladala je hušja gospodarska kriza, nego tlači danes celotni svet.

Obnova vinogradov in gospodarski dvig.

Šele pod neznosnim pritiskom obubožanja ter revščine se je lotil kmet obnove vinogradov na ameriškem podlagi. Strokovnjaki-domačini, država in dežela so priskočili na pomoč vinogradnikom. Z brezobrestnimi posojili, s trsnicami, z državnimi ter deželnimi vinogradnimi nasadi je bila primeroma kmalu izvršena obnova.

Kraji po brežiškem okraju, kjer je uničila najprej trtna uš stare vinograde, so postali zibelka ameriške obnove za celi vinorodni Spodnji Štajer.

Z obnovljenimi vinogradi in s prodajo amerikanca je bila premagana in pregnana neznosna gospodarska kriza. Zavladala sta po spodnjih krajih do današnje krize blagostanje in zadovoljnost.

Opis cele dobe v obliki povesti.

S par stavki označena leta med staro in novo trto so opisana v obliki povesti, ki je prepletena z dogodki veselja, žalosti in smeha.

Povest bo dobrodošla.

Kužnega uničenja starega trsa in pričetka bujnega življenja amerikanke še ni doslej opisal na poljuden način nikdo našim vinogradnikom v poduk. Radi izvirnosti bo nova povest v »Slovenskem gospodarju« za l. 1935 dobrodošla vinogradnikom in sploh kmetom. Iz nje bodo zvedeli, kako je bilo v dobi stare trte in v onih res hudih časih, ko ni bilo edinega vira kmečkih dohodkov — vina in je še povrh oblast tirala kmeta v obup z nasilnimi ukrepi ter nastopi.

Druga povest je zanimivi roman Karl Maya: »Zaklad v Srebrnem jezeru«. K temu romanu sledeče:

V davnih dobah, še pred prihodom Kolumba, je živel po prerijah in po Skalnem gorovju Severne Amerike veliko ljudstvo Aztekov. Zlata in srebra so imeli v izobilju; čezala jim ga je deviška zemlja, ki je še niso izropali pohlepni belokožci. Delali so si iz zlata in srebra bogove in tempeljske posode ter krasili templje z zlatimi in srebrnimi ploščami.

Pa so prišli v deželo zlata gladni belokožci, videli sijajne templje in grablivo planili po njih. In tistikrat so pobrali poganski duhovni dragocene kipe, tempeljske posode in okraske ter jih pokopali v tajne rove in jame Skalnega gorovja, jih pogreznili v jezera in spravili na skrite otoke ter se umaknili na jug. Malokdo je vedel, kje so zakladi skriti.

Stoletni lkači tatli — Veliki oče —, potomec azteških kraljev, je bil čuvar neizmernih zakladov na otoku Srebrnega jezera. K njemu sta pripotovala v trdi zimi dva belokožca, prezimila sta pri njem, mu stregla v boleznih in v zahvalo jima je pred smrtjo izročil skrivnost Srebrnega jezera. Pa skrivnost jima ni prinesla sreče, ubegli zločinec Brinkley ju je umoril in jima odvezel listine o zakladu. Nabral si je tolpo trampov — brezposelnih potepuhov — in šel z njimi v gore, da dvigne zaklad. Pa tudi nje je zasledovala nesreča, Indijanci so jih spotoma ubili.

Le dva sta še vedela za zaklad, vnuk in pravnuk Velikega očeta, Veliki in Mali medved, zadnja potomca izumrlega rodu Aztekov, ki je skrnil zaklade v Srebrnem jezeru. Pripotovala sta z daljnega juga, da poiščeta zaklad, Mali medved je vzljubil hčerko inženjerja Buttlerja, ki je tudi potoval v gore, da poišče srebrno rudo, — in kako je našel zaklad in kaj še vse druga, o tem naj vam pripoveduje povest.

Ker vemo, da poleg strokovnega čtiva in novic radi čitate tudi povesti, smo sklenili, da vam v prihodnjem letu nudimo dve in s tem ustrezemo tistim, ki imajo radi povesti iz domačih krajev in onim, ki jih zanima, kako je po daljnem svetu.